

Szerkesztési iroda:

Főiac, Csulak-féle ház,
 havá a lap szellemi részét
 illető közlemények
 küldendők.

Kiadó hivatal:

Polák Mór könyvnyomdája,
 havá a hirdetések és
 előfizetési pénzek
 bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.

A háromszéki „Háziipar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap hetenként kétszer:

csütörtökön és vasárnap.
 Előfizetési feltételek:Helyben házhoz hordva, vagy
 vidékre postán küldveEgész évre . . . 6 frt — kr.
 Fél évre . . . 3 frt — kr.

Negyedévre . . . 1 frt 50 kr.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit-sorért, vagy

annak helyéért 6 kr.

Bélyegdíj külön 30 kr.

Nyiltér sora 15 kr.

A szövészet, mint házi ipar és a s.-szentgyörgyi szövészeti tanműhely.

Sepsi-Szentgyörgy, április 19.

II.

Mult számunkban már röviden érintve volt a Sepsi Szentgyörgyön felállított szövészeti tanműhely. Annak keletkezését is ismerik már olvasóink. Hátra van még az összehasonlítást folytatnunk a most is gyakorlatban levő házi szövészet és azon új módszer között, melylyel a sepsi szentgyörgyi szövődében találkozunk. Ki fog tenni, hogy a házi foglalkozás egyik leghasznosabb ága lesz ez, mely míg egy felől időt nyer meg, másrészt készítményeire nézve csinosság és használhatóság szempontjából bármely külföldi szövött munkával bámulatosan kiállja a versenyt.

Még megemlítjük, hogy az egész gyors vetéltő készülék nem kerül többé 1 frt 50 k-nál. Anig hisszük tehát, hogy e készülék rövid idő múlva el ne terjedne az egész székelőföldön. Alkalmazni fogják azt a brassói takácsok is, mert a mint tudva van, a szászöldön az iparosok, különösen pedig a takácsok alig mutatnak valami nevezetes haladást, főként a szövészeti téren. A segesvári posztósnál többet tud az ügyes székelő asszony, mert azon posztósok a sávos kötésnél (Köperbindung) nem mentek tovább s a mi a műfönet illeti, azon legprimitívabb fonó géppel dolgoznak, mely James Hargreaves által Standhillben találtatott fel. A feltaláló azonban, míg fonó gépjén először csak 8 orsóval dolgozott, egy év múlva már százal volt képes azon működni. A segesváriak annyival haladtak tovább, hogy némelyek 10—20 s mások legfeljebb 60 orsóval dolgoznak mai napig is.

A szászoknál Szászországban a legkevesebb orsó szám 210 s azon fonó készülékek, melyeket a mi erdélyi szászaink használnak, az angoloknál már csak muzeumokban láthatók.

Erdélyben a ki szövészel foglalkozik, egyetlen egy sem képes egy darab kész szövöttet úgy elemezni, hogy azt az után előállíthatná.

Pedig ez egy igen egyszerű eljárás által, történik: a szövét ontok fonalát felfejtetnek s megvizsgáljuk, hogy hány mellékfonal van fellettek; ha ezen eljárás csak 10 ontokfonalra nézve helyesen alkalmaztatik, alaposan meg lehet a nyüstök és lábitók számát határozni s a szövöttet utánozhatjuk.

A sepsi-szentgyörgyi szövészeti tanműhely először csak 3 osztóvára volt berendezve s azután még 2 drbot itt helyben Kiss Áron készítette, mivelhogy a szövészet megtanulására annyian jelentek, miszerint alig képes még így is az intézet mindegyiknek külön egy osztóvát adni. Jelenleg minden szövőszékén felváltva két leány dolgozik s pedig olyformán, hogy a legügyesebbnek a szövőszékén kötelessége a másikra felügyelni.

A szövőszékek közül a közönséges nyüstös szövőszék sima szövöttek előállítására való, míg a másik kettő a feltaláló Charles Maria Jacquard után Jacquard-szövőszék nevet visel. Ezen szövőszék segítségével bármilyen nevezendő alakok, virágok, sőt arcképek is pontosan beszöhetők a szövötbe.

Ha valaki látott a székelő falvakon „mustrás szönyeget” szöni két nyüsttel: tapasztalhatta, miszerint a szövő realap az első lábitóra s a felemelkedett fonalak közül számít pl. tizet le s oda piros fonalat helyez, leszámít tovább pl. megint tizet s oda zöldet s tovább számítva a fonalat, különböző színeket helyez el s míg egy ontok fonalat elhelyezett, eltelik addig legalább 3 perc, a Jacquard-szövőszéken ellenben a még csak alig négy hétig tanuló leány az alatt az idő alatt legalább háromszázszor dobta át a vetéltőt, a mi végtelenül meglepő nyereség a munkásra nézve.

Háromszék közönségének volt alkalma az intézet terményeit, valamint a Jacquard-szövőszéket működésben látni.

A mint a kézi szönyeget szövésénél a fonalak a megkívántató mustra szerint leszámítottak, a Jacquard-szövésnél a lyukas kártyák okozták egy a fonalak emelkedését, mint annak sülyedését.

Lyonban midőn Jacquard e szövőszéket feltalálta, azon munkások, kik, hogy úgy fejezzük ki magunkat, a fonalat (mellékfonalat), a mint a virágminta megkívánja, rajz után leszámították s azt felszurogatták, Jacquard ellen felzendültek s szövőszékét nyilvánosan összetörték, sőt magának is más országba kellett menekülnie. A nevezett szövőszék ma már az iparos városokban úgy el van terjedve, mint a legnélkülözhetetlenebb kézi szerszám, vagy a varrógép.

Hogy pedig a gépnek kezelése egyszerű: mutatja azon körülmény, hogy a szövészeti tanműhelyben nyolc leány a legnagyobb pontos-sággal kezeli a gépet, sőt ha a türemszerben hiba állana be, azt is képesek kijavítani. A két Jacquard-szövőszéknek a két hónapi gyakorlati idő alatt készült 24 drb asztalterítő, 10 meter futó szönyeget, 12 drb ágy elé való szönyeget. A közönséges nyüstös szövőszéknek 20 meter koc-kás vadmol, 18 meter fél gyapot s fél gyapjú szoknyának való szövét, míg a más két szövőszéknek jelenleg a 20-as számú gyapotfonalból (tartósságáról nevezetes) angol vászon fog szövötni. A 20-as számú gyapotfonal feldolgozása már azért is szükséges, hogy a szövét nemcsak szebb, de olcsóbb is s tartósságát illetőleg vetéltedik azon székelő szöttekkel, melyek 12—14-es számú fonalakból készítvék.

A Jacquard szövőszékén a különféle alakok az e célra készült kis kockájú papírra vannak mindennek előtt lerajzolva s e rajz nem áll egyeből, mint a kockák kitöltéséből s ha a rajz készen van, a rajz után készülnek azon hosszú kártyák, melyek a Jacquard szövőszék hasábjain forognak. A kártyák készítése az intézetben felállított kártya-ütő gép segítségével igen egyszerűen történik.

A szövészeti iparban egyetlen gép sínes, mely a Jacquardnál minden tekintetben érdekesebb volna. A ki minden nap látja, minden nap új meg új meglepetésekben részesül. — A pontos működés, mely a legutolsó szálig hibátlanul állítja elő a kívánt virág, kocka st) alakokat; a 3600 fonal szálnak a virág-alakok

TARCA.

Tengeri fürdőn.

— Harring J. elbeszélése. —

(Folytatás.)

Ezen szavak barátságos, őszinte hangon mondtak, az orvos arca ártatlan volt, mint a ma született gyermeké és mégis úgy látszott, hogy azokban Malvitz kisasszonnyal szemben támadás foglaltatik, a melyről a kisasszony gyors rezzenés és fejének hirtelen felütése által tudomást látszott venni.

— Miért mondd az bácsi csak a mamának, miért nem nekem is? En is hallottam a vihart és azt hallgatni iszonyu volt, elhiheted nekem.

A gyermek, egy beteg gyermek kíváncsiságával szól, a kinek szokása minden körülmények felől tisztába jönni.

— Iszonyu volt hallgatni, elhiszem gyermekem; csak azt szeretném, ha biztos oltalmat tudnék a rakoncátlan elem dühöngései ellen számotokra.

A fiatal leány ajkai gunyosan rángatóztak.

— Ön sok mindenfélét tud, Simonis doktor, — szóla — talán sikerülne önnek a fürdőt valami kínai fallal körülvenni. Azt hiszem, ez a kívánt célnak megfelelne.

— Akkor tulmennék célonom! — válaszola az orvos. — Az én ohajtásom csak annyira szorítkozik, hogy ennek a háznak lakóit védelmezhessem meg, nem pedig az egész fürdőközönséget.

— Sokkal keresztyénbb kívánság volna, ha azt ön általánosságban kiterjesztené.

— Keresztyénbb? Látja, a zsidóknak az a

szokásuk, hogy ha már segítségre van szó, mindig ott segítenek, hol a szükség legnagyobb. És ez azt hiszem, a keresztyéni elvekkel sem ellenkezik.

— S miért volna itt a szükség nagyobb, mint egyebütt? — kérde a fiatal leány, mialatt fejét hevesen felüté és sötét pillantást vetett vendégére. — Mivel Malvitz kisasszony és Félix gyenge egészséggel rendelkeznek s mivel a lármát a legközelebb szomszédságban kénytelenek hallgatni.

— Gondoltam! — kiáltá reszkető ajakkal a nő, — gondoltam, hogy ismét egy sértegetés lesz belőle. És jól gondoltam. Tehát egész komolyan felkérem uram, válogassa meg kifejezéseit jobban. A doktor egy ártatlanul megsebzett arckifejezésével nézett a theacésébe.

— Tisztelt kisasszony! — mondá, — meglepetve látom, hogy kegyed ártatlan szavaim felett megbotráncozott. Pedig azt hiszem, hogy azokat félreérteni épen nem lehetséges. Mivel ez a ház utolsó a villák között s mivel épen a tenger szomszédságában fekszik, alig szükséges szavaim mellé még magyarázatot is csatolnom.

A fiatal hölgy nem válszott, de azon megvető mosoly, mely ajkain elbont, sokkal nyomósabban beszélt, mintha szólt volna.

— Tudnia kell önnek, kedves barátom, — szóla — a házi nő áttellenben ülő vendégéhez, — hogy leányom és a doktor között szakadatlan háború foly. Naponta remélem, hogy a kitartó harcnak mindkét részről végre tartós béke lesz az eredménye, de fájdalom reményem még maig nem teljesült.

— Az én hibám-e az, asszonyom? Én lelkemből ohajtom a békét, de úgy látszik, hogy Róza kisasszony háború nélkül nem élhet s ennek a háborúnak áldozatául eshetik mindenki, de a legsze-

rencsétlenebb mégis én vagyok, mert legtöbbet szenvedek miatta.

— Feltéve, ha más eset nem fordul elő, — veté ellen a kisasszony. — Aztán csodálkozom is azon, hogy ön már csak származásánál fogva is nem békésebb természetű ember. Harcias szellemmel nem szokták az ön fajtát vádolni.

Az orvos ajkára harapott.

— Valóban kisasszony, arra magam is gondoltam, hogy mi lehet annak az oka s végre abban állapodtam meg, hogyha már a harcias szellemnek egy szikrája felfedezhető bennem, az egyenesen azon kiömlött lovagvér egy cseppjének köszönhető, a mely egy ízben nagyatyámnak önként nagy-nénjével való házassága folytán családunkba jött. Az én szép nagyanyámnak bizonyosan nem volt nagy ellenszenv a dacos kikeresztelkedett bankár származása iránt, mert az a bankár könnyű szerrel cseréltette fel a Malvitz kisasszony nevet az egyszerű Simonis asszony névvel. Ezt a körülményt mindig vissza kell emlékeztem idézni, valahányszor kegyedet a származások iránt borzadály fogja el.

— Ön feleli, hogy nagynéném férjhez mentelének más magyarázata is van s én bizonyos vagyok, miszerint az én magyarázatom leghelyesebb. Önnek nagyatyja gazdag ember volt, felesége pedig szegény árva leány, mikor kezét kérte.

— Tiltakozom a magyarázat ellen — kiáltá közbe az orvos gyorsan szívem és lelkem egyszerre szólal föl, valahányszor családomból valamelyik tagját rangkóros, Mammon imádó embernek tüntetik fel. Nem, kisasszony, ilyen sértést nagyanyámról nem szabad elhallgatnom. Megmondom én mi kötötte őket össze: a — szerelem. Kegyed nagynénjét nagyatyámhoz a szívnek boldogító vonzalma vezette. Ne mondjon kegyed ellent! Nem fog sikerülni engem az ellenkezőről meggyőzni.

szerint való rendezése s. t. b. mind újabb megújabb bámulatra ragadják a szemlélőt.

Tegyük hozzá még egy érdekes történelmi adatot. Ezen gép a női gyöngéd szeretetnek emlékeztet a méltó teremtményre. Egy nő, a ki férje oldalán, mellette, míg az mechanikai kísérletei miatt minden vagyonát tönkre tette, áldozatkészen türi el az éhséget, a nyomort, a szenvedés legkétségbeesettebb csapásait. S mikor már barátai fitymáló megjegyzéseire már már a lemondás szélén állt a férj: akkor a nő buzdította szavával, hogy „tovább, tovább!” S míg a nő kézi munkájával szerzi meg mindkettőjük számára a napi kenyeret: az alatt megszületett az a mesteri mű, melylyel meglepte a világot s mely az iparvilágban méltán nevezhető korszakot alkotó műnek. Mikor az utazó Chemnitz, Szászország felsőbb szövészeti iskolája mellett elhalad, az iskola homlokzatán Jacques életnagyságu szobrát pillantja meg ezen felirattal: „Ahmet ihm nach!” — Milyen jól esik az embernek, ha ugyanakkor arra a nőre is gondol, ki nélkül talán még most is millió-nál több ember végezné azt a munkát, a mit most egy egyszerű gép papírlapjaival elvégez.

A mennyire lapunk tere engedé, röviden ismertettük az új szerkezetű gépet, annak előnyeit. Megjegyezzük még, hogy a sepsisgyörgyi tanműhelyt a hét minden napján számos érdeklődő látogatja, a vásárnapokon pedig 5-600 ember fordul meg ott. Mindenesetre szép jele az érdeklődésnek!

Azok, kik most itt tanulnak, a vidéket pár év alatt már elárasztják tanulmányaik eredményével s nincs kétségünk benne, hogy népünk készséggel fogadja be házához a jobbat és célszerűbbet. Ez hivatva van sok szűkölködő család kezébe kenyert adni s ezt az iparágat nem fogja népünk elhanyagolni.

Ugy legyen!

* **Minisztérium** tartatik közvetlenül a husvétii ünnep után az országgyűlés még hátra levő időszakának munkarendje tárgyában. A kormány a kiegyezési tvjavaslatokon és költségvetésen kívül csak még néhány igen sürgős — különösen a büntető-törvény életbe lépésével egybefüggő — ügyet akar a jelen országgyűlés által elintéztetni, s annak berekesztését június hó végére tervezi.

* **Az 1878-iki államköltségvetés** tárgyalását az ünnep után ismét egybeülő képviselőház igen rövid idő alatt be fogja fejezni. A költségvetési törvény azonban ennek dacára sem lesz megalkotható, míg a delegációk meg nem állapítandják a monarchia két államának budgetjeibe beillesztendő közös kiadásokat. E célból a delegációknak közvetlenül az ünnep után újabb — most már harmadik — ülészakra leendő egybehívása tervezte-

Hogy Helen asszony Róza részéről a már kitörő féltben levő heves válasznak elejét vegye, gyorsan a csengettű után nyúl s a belépő szolgának parancsokat adott. A fiatal leány engedett az intésnek és hallgatott, de arcának kifejezése annál beszédesebb válasz volt. Felső ajkát ismét felhúzta s alóla ismét látni engedé apró éles fogainak gyöngyházfehér sorait.

— Mennyi ideig maradsz itt bátyám? — kérde a kicsi.

— Holnap egész nap, lón a felelet. Te pedig Schack, ne feledd, hogy holnap a mulatságrendező bizottság elnökévé választatol. Mutasd magad háladatosnak s vedd vállaladra minden ellenmondás nélkül a keresztet.

— Ki candidalhatott engem erre a hivatalra? Én szinte ismeretlen vagyok itt.

— Szinte, de nem egészen. Különben nem szükség oly komolyan nézni rám, én ártatlan vagyok a dologban. Gondoltam volna csak természetesen, hogy te vagy az a kérdéses Schack, a hirschbergi birtokos, biztos lehetsz, hogy szavazatommal magam is hozzájárultam volna; mert előttem még mindig emlékezetes marad, hogy a korábbi időkben mily fardhatlan táncos valál. Igen, sőt azt is elhiszem, hogy sikerültl fog neked még engem is megmozdítani s majd egy rettentő zivataros éjszakán, szakadó záporosében, nyitott kocsin három mértőldnyit utat tétetst meg velem, csak azért, hogy egy csinos fiatal nővel az engagierozott Cotillont eltáncolhassd.

— Rég elmúlt időkről beszélsz, felele amaz, de nem gondolod meg, hogy más indokok voltak akkor előtérben, nem csupán a tánc kedve.

— Azok az indokok még ismétlődhetnek. Valóban nagy örömmel szolgálta, ha még csapongó ifjúságod határtalan jó kedvére visszaesni látnálak. Szerzek számodra ismerőseket, a kik próbára fogják tenni szíved ostromolhatóságát.

Gerhardt már ellenvetéseket készült tenni, hogy új ismeretségek kötése ne vállalkozik,

tik. Határozat ez iránt természetesen még nem hozhatott, mert a naponként változó külügyi helyzettől függ bizonyos tekintetben az is, ha vajjon a delegációk egyhamar egyáltalán összeülhetnek. Ha az európai kongresszus eszméje megvalósul, s külügyminiszterünk esetleg már a legközelebbi időkben igénybe leend véve a kongresszus összeülése által, az esetre a delegációk ülészkára későbbre halasztatik, s a kormány kénytelen leend a költségvetési indemity újabb meghosszabbítását kérni a törvényhozástól.

A keleti kérdés.

Londonból a sürgönyök oly hirt jelentenek, melynek méltán öröndhetünk: Oroszország törekvése, hogy a keleti kérdést hosszadalmas huzavona által „elposványítsa”. Bismarck hg buzgó támogatása dacára sem fog sikerülni. Az angol kabinet visszautasította a német részről tett közvetítő javaslatot, mely kibúvót akart nyitni Oroszországnak, hogy a san-stefanoi szerződés előterjesztését kikerülje. A német javaslat abból állott, hogy a kongresszus az 1856 ki és 1871-ki szerződések egyes pontjait igyekezzék összhangzásba hozni a legutóbbi események által teremtet helyszettel; így aztán a san-stefanoi szerződés előterjesztése egészen elmaradt volna. Anglia azonban nem ment belé a kelepcebé, hanem megmarad követelése mellett: hogy a békeszerződés egész teljességében a kongresszus elé terjesztendő megvitát és jóváhagyás végett.

Nemcsak a kongresszus, hanem a már biztosított híresztelt előkonferencia létrejövele is újból valószínűtlenné vált tehát, a német közvetítés pedig, mely eddig csak az orosz célok előmozdítására szolgált, megbukott. Nem csoda, hogy Berlinből félhivatalosan most még azt is tagadják, mintha Németország egyáltalában tett volna közvetítő lépést: ez csak rossz leplezheti a „döntő szavát”. „hatalmas”, Németország kudarcát Angliával szemben. Hogy Anglia mily kevéssé engedi zavartatni megkezdett erőlyes politikáját, kitűnik abból is, hogy nemcsak az indiai csapatok szállítását kezdte meg, hanem tegnap az angol rendes hadsereg kiegészítését is befejezvé, ma már megkezdte e sereg átszállítását Keletre. Szentpétervárról e hiába írják tehát, hogy ott a háborút már elkerülhetetlennek tekintik.

Akarjuk azonban hinni, hogy nem épen olyan alapos az orosz hivatalos körök azon reménye, miszerint Ausztria-Magyarország mindenesetre télenl fogja nézni a harcot, melyet Anglia a panszláv hatalom tulterjeszkedése ellen folytatni készül. Mint Bécsből jó forrásokból jelentik, külügyi kormányunk bizonyny arra törekszik első sorban, hogy érdekeinket békés uton megvédje, de ez irányban megegyezés Oroszországgal még nem jött létre; ha jövőben nem sikerül azt létrehozni — és megegyezésünk, hogy nem sikerülhet, mert Oroszországgal szemben kiegyenlítés nem lehetséges, csak föllázadás — akkor, hisszük, Bécsben is fogják tudni latba vetni az egy millió szuronyt, melylyel monarchiánk rendelkezik. És hogy Oroszországban e felől nincsenek oly teljesen megnyugodva, mint mutatják, bizonyítja a romániai csapatösszpontosítás, mely, mint egy mai sürgöny jelenti, már nagyon túlhaladja azt a mértéket, melyet a romániai ellenállás lehetősége igazolna.

hanem bőven megelégszik, ha olyanokat birhat, melyek a boldog ifju korban keletkeztek. Azonban a házi asszony mintha sejtette volna Gerhardt ur szándékát s mintha meg akarta volna akadályozni, hirtelen jelt adott a felkelésre. A székek hátratlattak s mindnyájan felkeltek az asztaltól. Mialatt a doktor szivarra gyujtott, a házi asszony lassan lelépett a lépcsőkö. Gerhardt követé őt s mindketten a középső ut felé fordultak, honnan az ut felevezet a hegyre, magasan a tenger felett. Mig ok benn asztalnál ültek, az alatt a nap sugárnak utolsó csillama is elsülyedt, a helyett azonban feljött a hold és fényében meg-megcsillámiottak a locsogó hullámok a tengerben, mint valami ezüst fodrok. Az esti légtől harmatos bokrok között ide s tova röppen egy kis madár; — — tán álmlában pártját keresi. A fák alatt pedig jobbra-balra szénaillatos füvek között fémlák a Szentjánosbogár. . .

Tudja e asszonyom, hogy a mai este engem csudálatosan emlékeztet arra az estére, mikor mi utoljára találkozáink ezeltől tíz évvel, — kérdezte Gerhardt, a mint az uton lassan lépdelt mellette. Akkor is épen ilyen szép éj volt, mint a mai. Kegyednek másnap korán el kel'tt utaznia, hogy szülőhőz a távol fekvő nagy palotába visszatérjen. En E.-ből jöttem ki, hol a kerületi törvényszéknél, mint legfiatalabb előadó dolgoztam; kijöttem nagy-néje jószágára, hogy búcsut vegyek kegyedtől. De a szerencse nem kedvezett; a ház tele volt vendégekkel. A rokonság közelről s távolról nagy számmal vala. Kegyed annyira körül vult véve, hogy én, mikor a visszatérés órája ütött, csak meghajtottam magamat s néhány üres szót rebeghettem búcsuzdól. Életem üdvösségét adtam volna oda, ha kegyeddél csak tíz percig is beszélhettem volna. Azt hiszem, sem azelőtt sem azután nem voltam soha oly szerencsétlen, mint azon éjjel, mikor a virágos réteken keresztül haza lovagoltam.

(Folytatása következik.)

A török miniszterváltozás igazi jellegéről megbízható hírek még nem érkeztek. Egy 20-iki tudósítás az eddigi sürgönyökkel ellentétben azt jelenti, hogy az oroszok Szadik basa kinevezését kedvezőtlenül fogadták és nem bíznák a törökök semlegességében, Konstantinápoly megszállását tervezik. Azon esetre, ha a porta belemenne az angol szövetségbe, az oroszok el akarják fogni a szultánt miniszterével együtt, — a mi ugyan kissé bajos lesz az angol hadihajók ágyúival szemben! Egyébiránt Konstantinápolyból számos vagyonos család már elmenekült, attól való félelmükben, hogy a város maga is a harc színterévé fog válni.

A román szenátus 20-iki ülésében Sturdza interpellálta a kormányt: először az orosz fölhatalmazottak megérkezése iránt, kik katonai konvenciót akarnak kötni Romániával; másodsor az ország katonai okkupációja iránt. Szónok fejtegeti, hogy a san-stefanoi szerződés Románia protektorává teszi Oroszországot, és hevesen megtámadja a külügyminiszter határozatlan politikája miatt. — Boerescu és Epureanu is ily értelemben nyilatkoztak. Kogolniceanu feleli: ő nem kutatja a san-stefanoi szerződés hatásait, mert életbe lépése több mint problematikus. A mi az Oroszországgal való konvenciót illeti, a szentpétervári román ágens saját szakállára, a miniszterek meghatalmazása nélkül tette ezt az indítványt Gorcsakoff hercegnek; a miniszterium hivatalosan még nem értesült, hogy fölhatalmazottak vannak utban, hogy konvenciót kössenek, melynek csakis az lehet célja, hogy biztosítsák az orosz csapatok átvonulása két évre. A kormány még nem mondhatja meg, hogy mit fog tenni ebben az esetben. Sturdza kijelenti, hogy nincs meglepődve a válaszal, és határozati javaslatot terjesztett elő, melyben Oroszországgal ellen való heves kifakadások kíséretében hívja föl a kormányt, hogy minden áron támadja meg a san-stefanoi szerződést.

Bratiano ünnepélyesen kijelentette, hogy a kormány a javaslat értelmében fog működni, és kérte Sturdzát, hogy vonja vissza indítványát, mert bizalmatlanságot foglal magában a kormány iránt. Sturdza kijelentette, hogy visszavonja, és a senatus áttért a napirendre.

Orosz csendélet.

Oroszországnak most nemcsak a külügyi bonyodalmak okoznak sok fejtörést, hanem legujabban a birodalom belsejében támadt forrongás is sok kellemetlenséget okoz. Az ország több városából jönnek az új összeültökések hírei, a melyek mutatják, hogy az egész orosz társadalmat a forradalmat megelőzni szokásos láz ragadja el. És e láz annál veszélyesebb, mert az egész kormányzás ellen irányul s a legdrágább eljárás sem riasztja vissza az embereket, hogy a megsértett egyéni jog és polgári elnyomás ellenében, még a legvéresebb következmények árán is, ne igyekezzenek elégtételt szerezni.

A rendőrség azt se tudja mittevé legyen. Mindennütt merényleteket lát. Minden bot és minden puskacsövet maga ellen irányítottak vél s ebbeli tulhajtásában, mint ez rendőri államokban történni szokott, provokálólág lép fel s ezzel siettet a visszahátat.

Legujabban Moszkvából és Kiewből érkeztek hírek: az ott történt forrongásokról.

Kiewben a forrongás központja egy államügyész volt. Kotlarevskinek híjják az államügyészt, a kinek élete ellen intéztek volna merényletet. A dolognak története az, hogy egy kiewi tanulónl revolvert fedezett föl a rendőrség s abból kisütötte, hogy a revolverrel akarták megölni nevezett államügyészt s a mint kisütötte, rögtön elfogatta a tanulótl. — Társai úgy ismerték e tanulótl, mint igen csendes és szorgalmas embert, a ki vizet sem zavart s a kiról legtavolabbról sem lehetett fölteni, hogy hasonló merényletekre képes legyen; elhatározták tehát, hogy kérvényt intéztek mellette a rendőrséghez s kívánni fogják szabadon bocsátását.

Ezért a tényért azonban a nyers hatalom keményen lakoltatta őket. Mintegy 140 tanulótl elfogattott a rendőrség és Moszkvába vitette őket. Itt aztán rendkívüli felháborodást szült az embertelen erőszak. Egy 17-éről érkező távirat szerint ugyan is több háromezer tanulónl és munkásnl gyűlt össze, ápril 15-én azon célból, hogy a Kiewből bekisért tanulótlat megszabadítsa a rendőrség körmei közül.

A dolognak az lett a vége, hogy a rendőrség és a tüntetők között öklöl és puskatűsára került a sor. Tizenkét tanulótl életét veszté a küzdelemben, 25 megsebesült és több mint száz el lön fogva.

A kiewi mozgalmakról még következő részeket írunk:

A közönségre roppant kedvezőtlen benyomást tett az egyetemi tanács március 29 én hozott ítélete. Több mint 100 tanulótl kizáratott és pedig 60 3 évre és 40 két évre. E len ítéletet az egyetemi tanács majdnem egyhangulag hozta. Csak 3 tanár opponált ezen ítélet ellen, és pedig a történelem tanára s két orvoskar tanár. Nem is tartottak rendes vizsgálatot ezen ügyben, hanem az ítéletet a szerint hozták meg, a minő hírből állottak az illető tanulótl az egyetemi hatóság előtt. Azon körülmenyt is figyelmen kívül hagyták, hogy a tanulótlat idejekorán nem akadályozták meg a demonstrációban, hanem csak akkor léptek közbe, midőn

az ifjúság föllendulása a legmagasabb fokot érte el. Hat nappal később ült össze ezen ügyben az egyetemi bíróság. A tanulók megkeresték a bíróságot, hogy együttesen hallgassák ki őket, miután ezen kérelmüket elutasították, megtagadták a tanulók minden vallomást. Az egyetemről kizártak nagy része a szegényebb osztályhoz tartozik, nagyon számosan közülük kitüntetéssel végeztek el gymnasiumi pályájukat. Kicsapattak által megfosztattak existenciájuk biztosításától s ezen tény által a „politikai bűnösök” kategóriája számára új anyag teremtetett.

A házi-iparosság.

(Folytatás.)

Ily előítéletek közt, a házi-iparosság még mindig kevés méltánylatban, részesült: de napról napra, taluról falura terjed, mert a takarékoság elve, az általános pénzhiány, vagy inkább forgalom hiány miatt, néhol parancsolónak lép fel. De terjed és tökélyesbül egyben s másban azért is, mert a közművelődés mindinkább behatol, még az az irni s olvasni nem tudók tűzhelyéhez is.

A házi iparosság leghatalmasabb, legsikeresebb terjesztői néptanítók. Arról pedig, hogy néptanítónak, némely házi iparágat művészeti tökélyre vigyenek, gondoskodik a közoktatásiügyi miniszter ur. A várbeli tanító képezde némely művei már, a fővárosi boltokban is helyet foglalnak. Ezen képezde számára mostanában kitűnő szalma mozaik cikkek vásároltattak. Kertész Tódor ur említett raktárából. Ezen cikkek készítése oly előbb lépés a házi iparosság terén, mely országostele való figyelmet érdemel. Nem lehet leírni, mily gyönyörű apróságok ezek a szalma mozaik cikkek. Az igaz, hogy egy tűtartó, tükörös doboz 2-3 frt. egy szivartartó tok 7 frt. de tessék csak jól megvizsgálni azt az élenkséget s változatosságot a színekben, azt a simaságot, tartósságot és „szennyezhetlenséget” mivel a szalmamozaik cikkek dícekedhetnek s el kell ismernünk, hogy a tábla-papírra (vagy papír machéra) alkalmazott szalma darabkáknál tisztább, s összetartóbb fényes és színes munkaanyag csakis a kagyló, a gyöngyház; mely azonban „mozaik” munkákra nem alkalmas. Ami pedig a cikkek magas árát illeti, az csak házi iparosaink javára s buzdítására szolgálhat, ha t. i. a mi házi iparicikkeit e téren is egyenlő színvonalra bírának emelkedni a külföldiekkel.

Annak, hogy házi iparunk egyes ágazataiban a műtetelek tökélyesbítésének, csakis a közművelődés készíti elő útját. Nagyon jó szolgálatot tesznek tehát a házi iparosságnak a közművelődés organumai, a midőn azt az iskolákban honosítják s társadalmi uton is igyekeznék népszerűsíteni s fejleszteni. Ily példák sem tartoznak a ritkaságok közé. Legközelebb Hontvármegyére ki. tanfelügyelője Plachi Bertalan ur tűzte feladatául hogy a kesztyűvarrást, a csipkeverést, a gyermek játéka s doboz készítését, a műfonást és a fazekasságot, mint megannyi háziiparágat, tankönyvükben, a hol csak lehet, az iskolákba bevezíti; hogy pedig minél több helyen vezethesse be illetőleg, minél több tanműhelyeket állíthasson, házi ipar-egyletet szervez Hontvármegyében, mely egylet a kellő eszközök, kézikönyvek, utmutatások stb. beszerzésében segídekzeni fog.

Sajnos, hogy kézikönyvekben és segédeszközökben hazánk, páratlanul szegény. Magyar nyelven eddigre csak a „Háziipar könyve” (kiadta a m. kir. váll. és közoktatási miniszter; három füzetetként 1 frt. 20 kr.) azon egyetlen szakmunka mely a háziiparosság több mint százféle ágazatának alapismeretét tartalmazza. Az egyes házi-vagy kézi-iparágak egyes füzeteiben alkalmazva kivéve a lombfűrészelést, műfaragást, könyvkötést és natur-munka alapvonalait, mely munka Besztercebányán „A házi-ipar kézikönyve” cz. alatt, szerző Dvihaljy Emil urnál (1 frt. 20 kr. ért. kapható) magyar nyelven nem jelentek meg. Hazánkban még teljesen ismeretlen az oly irodalmi vállalat minő p. o. Weimarban Benhard Fridrich Voigt kiadása mellett az ötvenes évek elején keletkezett. Ezen társulat (Gesellschaft von Künstlern, Technologen und Professionisten) közel 300 kötet, jó vastag (egyenként 250-350 lap) könyvet, sok ezernyi rajzzal bocsátott forgalomba s ugyancsak részletesen tárgyalta a kézműipar és házi-ipar számos ágazatát. Idegen forrásokra vagyunk tehát utalva s megtörténik, hogy ezekben is hiányt kell szenvednünk. Az említett német irodalmi vállalatból p. o. már számos szakiparág könyve többszöri kiadás után is végkép el kelt. Nem kapható (míg az kiadást nem ér) Schmidt, „Wachsende Industrie” Schreiber, „Kunstliche Blumen” Kirsch, „Portfeuille-fabricant ur. Galanteriearbeiter” c. munkája, míg némelyek p. o. a szövés fonás műteteleiről szólók ezen iparágak fejlődésével lépést tartva nagyszerű szakmunkákká nőttek ki magukot, melyek ára, rajzokkal együtt 9-10 frt. Amde a ki irni olvasni nem tud, annak az abc. tanulásán kell kezdenie okulását.

A művirágcsinálás ábracéjét ugyan elég cöl-szerűen magunkévá tehetjük a Fröbelféle tanszerűn. Fröbel mulattatva oktató játéka (fonóiskola, szalmamunka, varróiskola, horgoló iskola, fa- és parafamunkák, kötő iskola, művirágcsinálás stb. szintén kaphatók „Kertész Tódor” kereskedésében 1-2 frt. 20 kr. és elegendő ajánlatok talusi iskoláink és háziiparosaink számára az említett

munkánk oktatása céljából. De elvégre, nálunk is egyesülniök kellene az irodalmi és könyvkiadói erőnek, hogy eddigi mulasztásainkat helyre pótolhassuk. Meg kell irnunk mindenik jelentékegyéb házi és kézműipar számára a kellő házi könyvet s akkor mondhatjuk, hogy irodalmunk megfelel e téren hivatásának, t. i. töle telhetőleg segídezett abban, hogy népünk az iparosság szükséges mérvét és tökélyfokozatát elérhesse.

A talaj közegszésgési szempontból.

(Folytatás.)

Az eddigiekben azon eredményre jutottunk, hogy némely járványos betegségek okát a tudomány a talajban találja; ismerkedjünk meg most közelebbről a talajjal és a feltételekkel, a melyek közt a járványok anyja lehet, hogy kivonhassuk a következtetést, minő talajtól kell ismereteink szerint őrizkednünk és minő módon tehetjük a talajt ártalmatlanná egészségünknek nézve.

A talaj geológiai szerkezete.

Víz, lég és szenny által legkevésbé átjárható s ezért legegészségesebb alapot képeznek egy város számára az ösközetek, mint gránit, porphy, silicátok, jegeses pala. Ily talajú város ritka. Lyon nagy része grániton fekszik.

Az üledékes közetek is kevésbé átjárhatók, ilyen a márvány, homokkő, mészkő, mésztuff. Igen átjárható a közetek elporlása után keletkezt talajnak, ilyen a kavicstalaj kisebb-nagyobb kavicsból; a homoktalaj, ez lehet mészkőhomok, vagy e kettő keveréke.

Az agyagtalaj lehet tiszta, vagy tartalmazhat szénaszavas részeket (ekkor márga), vagy lehet homokkal keverve különböző arányban.

A humus talajt sötét barna színű, elhalt növényi részeket tartalmaz.

A feltöltött talajnakem elhasznált tárgyak, házi és ipari hulladékokból állanak sok szerves részzel; ez a legrohadóbb talaj; ilyen az Aldunator Budapestben, mely főképp cserháj hulladékokból áll, a miből a timárok a cersavakat kivonták.

Azt mondtuk, hogy egyik feltétel arra, hogy a talajban rohadás jöhessen létre a nedvesség; tekintjük a nedvességi viszonyokat közelebbről.

A sziklák, vagy éppen nem, vagy csak kevésbé bocsátják át a vizet, mivel azonban szerves anyagokat nem tartalmazhatnak, a mi második feltétele a rohadásnak, a sziklától búcsut vehetünk.

Szükséges tudnunk, hogy a különböző föld-nemek 1) mily mértékben bocsátják át a vizet, 2) mennyit képesek abból megkötni pillanatnyilag, 3) mennyit veszítenek el vízközből a hőmérsék emelkedésével.

1) Ugyanazon idő alatt át bocsátott vízmennyiség százalékában a felöntött víznek a különböző föld-nemekre.

(A kísérlet üvegesövekbe rakott földdel történik.)

Földnem. Át bocsátott víz százalékában.

Agyag	0.1%
Gyepsz	25
35% homokot tartalmazó agyag	42
Tiszta homok	90
Durva kavics	100%

2) Egy deciliter (100 ke) talaj megköti

Kavics	igen keveset.
Quarzhomok	49
Mészkőhomok	50
Homokos agyag	68
Tiszta agyag	87
Finom humus	93

3) A talaj a megkött vízből 4 óra alatt 15° C. hőmérséknel veszít

Humus	20%
Márgás agyag	50
Mészkőhomok	79
Quarzhomok	88%

Az első kísérleti sorozatból látjuk, hogy az agyag nem bocsátja át a vizet, a kavics ellenben akármennyit csaknem oly gyorsan, a mint felöntöttük, a többi talajnakem közül állanak; érdekes eredménye ezen tüneményeknek a pócegödörök néve (sit venia verbo, nam naturalia non sunt turpia); ugyanis ha a pócegödörök agyagtalajba vannak bészva, igen gyakran kell kiüríteni, sok gazda nagy bosszúságára, ellenben a kavicstalajból ritkán, mert az ürülék legnagyobb része a talajba ivódik és ezt az egészségs nagy kára behatoln fertőzi. Ennek elkerülése miatt az ilyen talajban a gödröt igen helyes vízhatlan falazattal burkolni, vagy betonnal (cement és apró kavics keveréke) kiönteni, sőt ennek törvény általi elrendelése igen kívánatos volna.

A második sorozatból látjuk, hogy a kavics alig köt meg valamit a vízből, tehát száraz; a homok 50, az agyag 87, a humus 93 százalékot. A földmívelésre nézve annál jobb a talaj, mentől több vizet köt meg, az emberi lakhelyek közelében annál rosszabb, minél nedvesebb.

A homok egészségi előnyei és földmívelési hátrányai még jobban kitűnnek a harmadik táblából, hol látjuk, hogy a homok a megkött kevés viz 80-90 százalékát csakhamar elveszti, míg a humus a sok megkött vízből csak 20 százalékot veszít ugyanazon hőmérséknel.

A levegő mindig tartalmaz vizgőzt, a miből egy liter egészen száraz agyag 50 grammot, a humusban tehát a legszárazabb időben is 11 százalék víz van, míg a homok a levegőből semmit sem köt meg.

A mint a vízbe mártott cukor felszívja hajcsó-vességénél fogva a vizet úgy a talaj is; az agyag az alatta levő rétegből két annyi, a humus három annyi vizet szí fel, mint a homok.

De legnagyobb a capilláritása a szerves anyagoknak, ugyanis míg az agyagban a víz félmeternyre emelkedik; a turfában 6 meternyre.

A felsoroltakból a legfontosabb talajnakem: kavics, homok, agyag, humus nedvességi viszonyai elég világosak lesznek, lényegtelenebb törvényeket hallgatással mellőzhetünk a tér szűke miatt és felve az unalmasságtól.

(Folytatás következik.)

Winkler Albert.

CSARNOK.

Vázlatok az ókori görög nők történelméből.

(Folytatás.)

Sparta leányai.

Mindazon államtörvények és szokások, melyeket eddig előszámítottunk, — tulajdonképen csak Athenre vonatkoztak, de a melyeket csaknem egész Görögországban feltalálhatni egy város kivételével és ez Spárta.

Athen a szellem művelésére fordította legfőbb figyelmét, de ki tudott állni Marathon síkjára és Salamis hullámaira is, míg Spárta a testi erő fejlesztésére munkált s céljai kivételében Athentől eltért.

És melyik tett többet az emberiségért? Spárta-e, melyről az unokák hőstetteket regélnék, vagy Athen, mely hőstettei mellett maga beszél az unokákhöz?

Bizonnyal Athen. Leonidas csak hazajáért halt meg, de Sokrates az emberiségért. Agzsilaus élt, Demosthenes élni fog.

Spartában a nőnem viszonya éppen ellenkező volt, mint Athenben. A törvényadó Lykurgus törvényeit más alapelvekre építette; ő az állam jó léte mellett, annak sokáig való fenmaradásáról gondoskodott és ezen magas alapelvek mindn egyebet alárendelt, még a női tekintélyt és méltóságot is. Hadi törvényei által a nők sem voltak egészen mentesek.

A házasságot Lykurgus törvényileg kötele-ségévé tette mindenkinek; megengedte a szabadon kötött házasságot is, mert az ő elve az volt, hogy az állam mentől több és erős gyermeket nyerjen. Solon a csábítót szigorúan büntette, Lykurgus ha célját teljesíteni látta ebben, a büntetést mállozte.

A nőnem nevelését illető törvények Spartában nagyon szigorúak voltak. — A felnőtt szűzek nem zártak el a nyilvános élettől szobáikba, hanem éppen kötelességük volt megjelenni a köz-helyeken, pályatereken. A fiugyermekekhez hasonlóan részt kellett venni a gymnastikai gyakorlatokban és versenyre kelni ezekkel a testi ügyességre nézve.

E gyakorlatokon csaknem meztelenül jelentek meg és úgy folytatták a gyakorlatot is. Állásuk egyáltalában szabadabb vala, mint bárhol egyebütt Görögországban. Tekintélyök mind az államban, mind azon kívül nagy volt. A nő megdicsérese — ha érdemes vala rá — büszkeség volt a férfira nézve, de jaj volt annak, a ki egy nőt csésárolni merészelt.

A leányok a gymnastikai gyakorlatokon kívül részt vettek azon nyilvános nevelésben is, mely időközben itt meghonosult. Nevezetesen oktatást kaptak a zenében, mely harcias elemődükhöz el-kerülhetlen szükséges vala. Tudjuk, hogy a spártai fuvola és trombitahangok kíséretében ment csatá-ba. Oktatták őket is a rövid, velős, úgynevezett lakonikus kifejezésekre. Mihelyt azonban asszonyok lettek, lemondtak a gymnastikai gyakorlatokról és figyelmüket a háztartásra fordították. Nem vettek részt a polgári vendégségekben, de még a férfiak társaságában is ritkán, ha ezen összejöveteleknek az ő érdeköktől eltérő célja volt. Ez által még inkább megnyerték a férfiak becsülését, tisztelnetben tartását és szeretetét.

Ezen nevelési rendszer által történt, hogy a spártai nők Görögországnak minden nőt felülmúl-tak nemcsak a testi szépség és erőre nézve, hanem férfias erényeikre, a vitézségre, állhatatosságra, hű-ségre és hazaszeretetre nézve is. Azon időben, mikor még a tiszta erkölcs hazája volt Spárta, női oly magasatos honszerellemel csüngtek annak fel-virágzásán, nagysága előmozdításán, mely csodá-latra ragad s melyhez hasonló a világ egy állama sem tud felmutatni. A törvénynek, a hazaszeret-etnek alávetették a természet követelményeit, alá az egyéni szeretetet. A Taygetosra ép oly kevésbé néztek könnyes szemmel, mint az Eurotas sáros partjaira. Ők szerették gyermekeiket, mint anya szeretni tud, de ezen szeretetük föl helyezték az állam érdekeit. A csatából megfűt, vagy áruló gyermek az anyai kezek által öletett meg. Előtte mindenki idegen volt, ha a haza jóléte forgott a kockán.

Azt mondók előbb, hogy a hajadonok a gymnastikai gyakorlatot csaknem meztelenül végezték, vagy gyakran egészen meztelenül. Ez inkább csak kezdetben volt, mely a későbbi szokásoknak éppen nem felelt meg. Később az efféle ép oly szemérmesítőnek tartották, mint tartanák ma. Pedig az nemhogy ártalmas befolyással lett volna a test képzésére, hanem inkább előmozdította és az egyes gyakorlati fogások megcsinálását könnyítette, a test rugékonyságát, ép fejlődését és szépségét nagyban elősegítette. Ezen szokás azonban menti a szellemi műveltség kellő hiánya, a nemesb izlések kifejtésének elhanyagolása és az, hogy a törvény céljainak a szemérmest is alárendelte.

Még egy spártai szokást említünk meg. Minden fiatal embernek, ha nősnél akart, mennyasszonyt rabolni kellett. Később e szokással felhagytak, azonban ennek emléke mindig megvolt a házassági eseteknél. A menyegző előestéjén eldugták az arát és a vőlegénynek fel kellett keresni. Azután forma szerint elrabolta. — Ezen szokás egyébiránt a székegy népnél is megvan, de hogy honnan vette eredetét, azzal foglalkozni célunktól eltérő volna. A lakodalmi énekekben a menyegzőre meghívott szüzek, mint barátok, társuknak elraboltatásán panaszkodtak, mi közben a vőlegény barátai nem távoztak oldaluk mellől és a buslakodókat a szomorú eseményről igyekeztek meggyógyítani. Csak mikor a menyasszony előkerült, akkor öltött élénkebb színt a vidámság.

De Spartában éppen úgy, mint egyebütt Görögországban, az erkölcsök lassanként elfajultak. A spártai nők, kik a világ legderékabb női voltak, legkitűnőbbek lettek az erkölcsötlességben. Lykurgus törvényei elavultak, az egoizmus sárkányfejei felemelkedtek és összedől a négyszáz éves alkotmány.

(Folytatás köv.)

LEGUJABB.

London, ápril 22. Beaconsfield lord ma Salisbury Ratfieldben meglátogatta. A „Times“ Kalkuttából jelenti 21-éről. A kormány egész erélyét a háború készülődésekre pontosítja össze. Parancsot adott Indiába, hogy valamennyi bennszülött ezred hadi lábra tértessen. — A fegyvergyárak éjjel-nappal dolgoznak, még vasárnapokon is.

Konstantinápoly, ápril 20. Mukhtar pasa tüzeségi miniszternek nevezették ki. Köszö hírek szerint Reuf és Osman pasák távol eső ázsiai tartományok kormányzóivá nevezettének. A hírlapok az új miniszteriumot úgy tekintik, mint a mely a semlegességnek kedvező. Tegnap erős földrengések voltak. — Az angol nagy követ visszaérkezett ide. — Az atheni orosz követ ideérkezett.

London, ápril 22. „Daily News“ jelenti Konstantinápolyból 20-áról: Layard lépéseket tett arra nézve, hogy az angol alattvalók amerikai védelem alá helyezzessenek. Az amerikai követ erre nézve kormány engedelmét kérte ki.

London, ápril 22. „Reuters Office“ jelenti Bombayból 21-éről: a készülétek indiai csapatoknak Maltába szállítása végett erősen folynak, az expedíció hadtestének első dandára ápril 29-én száll hajóra.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Lapunk mai száma a közbeesett ünnepek miatt egy napot később.

— A helybeli ev. ref. egyház javára adott bál huszét második napján kedélyesen folyt le. A mi a közönséget illeti, — nem leszünk túlkövetelők, ha kimondjuk — talán nagyobb számmal is lehetett volna; azonban tekintve a célt, így is meg lehetünk elégedve. A bál példás rendben, teljes feszlettség nélkül, derült hangulatban tartott késő virradat. Városunk előkelő hölgyei és csinos polgárlányai egyaránt jól találták magukat. — A szép rend a rendezőség érdeme. Adjuk meg nekik az elismerés jutalmát. A mint a meghívók is látható volt, az éjféli előtti táncdarabok közt levő szüneteket világi dallamok előadásával az „egyházi dalárda“ volt hivatva betölteni. Valljuk meg, ha őszintén akarunk lenni, hogy a dalárda ezen feladatát csakugyan jól teljesíté. Az előadott darabokat közönségünk tetszéssel fogadta s különösen a „Marsailles“ összevágó induló nagyon is megért demelte a tapsokat Benkő János ur, kinek ezen dalárda megteremtése és helyes irányban való vezetése egyedül érdeme, szorgalmával elismerésünkre méltóv tette magát. — Az éjféli után rendezett kisorsolás kissé megakasztotta a táncosokat. A tárgyak elég értékesek voltak, de itt is meg kell jegyeznünk, hogy városunktól nagyobb számú gyűjteményt vártunk volna. A kisorsolás jóval több időt vett igénybe, mint a hogy előre számítva volt, azonban a mulató ifjak kárpótolták magukat a vesztességért bőven. A bevételről s illetőleg a tisztaság jövedelméről a rendezőség értesíteni fogja a közönséget lapunk útján.

— Sztupa Andor színtársulata valószínűleg városunkat is meglátogatja közelebről. Közönségünk, mely különösen ez esztendőben oly kevés műélvezetben részesül, a kitűnő társulatot megillető pártolásban fogja részesíteni. E célra alkalmas színhelyiségül szolgál az ujonnan berendezett Benkő-kert nyári színháza, mely ha — a mint a tulajdonos tervezte — kissé megnagyobbíttatik, bizonyára

egyike lesz a legcélszerűbben berendezets helyiségeknek. A társulat jelenleg Brassóban működik jobb sorsra méltó pártolás mellett. E kitűnő társulatról írják onnan, hogy annak legjelebb tagjai a Sztupa pár, Szathmáry, Láng, Komáromy, Zádorné, Hetényi Antónia. Az új szerződésük közt van egy néhány szerencsés is; így a szép Bánhidya Emília drámai hősnő már a brassói közönség kedvencévé vált. Szekenderovics Anna legújabb szerződötett énekesnőnek igen szép hangja van s a közönség nagy tetszésében részesül. Haray helyett szerződötett Loránfi pozsonyi születésű tenorista kit az igazgató velencéből térített meg, szintén igen szép csengő hanggal bír s habár a német Thalia papja volt, magyarul is tisztán és folyékonyan beszél. Operette-buffonok Zádor-Balla Zoltán van szerződötett, a ki még nem érkezett ugyan meg, de a vidéki színpadokon jó névvel bír. A mint látszik Sztupa Andor színgazgató folytonosan erősíti társulatát s a szerződötett, de gyenge erőnek bizonyult tagok helyett újjakat szerződötett s csak a legjobbakat tartja meg, úgy hogy mikor városunkba jön, teljesen szervezett és begyakorolt kitűnő társulathoz lesz szerencsénk. Legújában a következő operettek vannak előadásra kitűzve: „Fatinitza“, „Boissi boszorkány“, „Utazás Chinába“, „Zuavok.“ Meg vannak rendelve ezen kívül a legújabb operettek is, mert a brassói vegyes ajku közönség leginkább az operettet kedveli s legnagyobb kegyében az operett primadonna Hetényi Antónia áll.

— Egy pap ki nem temet. K.-Martonfalván közelebről halt meg egy munkaképtelenné vált öreg oly nyomorban, hogy a község költségén kellett eltemetni. Mint g. n. e. hítelekezték, az alcsarnátoni lelkesnek kellett volna eltemetni, ki azonban szolgálatát megtagadta s nem tudjuk mi történt, ha a ref. kántorban is csak annyit lett volna a humanizmusból, mint a mekkora kötelességérzete lehet Popeszkó urnak. Ugyan kedves tisztelendő ur, melyik canon jogosítja fel őnt ily botrányos eljárásra, s mit szólna a kerületi esperes ha tudná, mikép teljesíti őt misszióját itt, a „nyakas reformátusok“ (?) között? Mehr Licht! mint a nagy költő mondja; tisztelendő ur, igyekezzék mélyebbre hatolni be a Krisztus szellemébe „nem kívánván éktelenül a nyereséget!“ a-b.

— Egy nemzeti ügy támogatására hívja fel Gyulai P. és Pulszky Ferenc a magyar közönséget. A felhívás oda terjed ki, hogy a magyar közönség, férfiak és nők, mindenki, a ki nemzetének legdrágább kincse, anyanyelve iránt érdeklődik, vegye magának azt a csekély s mégis oly nemes fáradságot, hogy gyűjtögesse a körében fölmerülő s megfigyelt nyelvsajátságokat. Legyen azán szíves, a koronként egybegyűlt adatokat a M. T. Akadémia Nyelvtudományi bizottságának megbízásából szerkesztett Magyar Nyelvőrbe beküldeni, melynek éppen az az egyik fő hivatása, hogy a valóban becseset az elpusztulástól megóvja s az utók számára fenntartsa. — Anyanyelvünk — így végzi a felhívás — őseinkről ránk maradt legdrágább örökségünk. Nemzetképen addig élünk, míg e szent örökséget megőrizük. Ehhez az örökséghez joga van minden örökösnek, de van irányában mindenkinek kötelessége is. Kötelessége szeretni, kincseit megóvni, megbecsülni; s mi éppen e szent cél érdekében bocsátjuk a magyar közönséghez e felhívásunkat. — Kelt Budapesten a M. Tudományos Akadémia I. osztályának 1878. március 4-én tartott üléséből. Pulszky Ferenc, osztályelnök. Gyulai Pál osztálytitkár.

— Gyilkosság. Fogolyán Kristóf m. kir. erdővéd a felső-porumbaki kincstári erdők felügyeletével volt megbízva, f. hó 10-én d. u. éppen körutjából akart haza térni, midőn az erdőben ismeretlen tettesek által agyonütötten. Valószínű, hogy olyanok által öletett meg, kiket előbb az erdővéd a lopáson ért s följelentvén őket, bűnhődtek, tehát boszúból agyonverték s csak 12-ikén találták meg egy erdei árokban. 14-éig kellett ott feködni, míg Fogarasból bizottság jött, hogy fölvegyék a látelést s a boncoltat végrehajtsák, 14-én este aztán el is temetett lett roppant részvét mellett. A meggyilkolt szegény nőt s négy árva hagyott hátra.

— Egy gyűjtőelőadás. Paloznakon Zalamegyében egy gyűjtőelőadót fogtak el. A szolgabíró elé vezették, hogy vele jegyzőkönyvet vegyenek fel. A leány vagy asszony kiűn várakozik az ajtó előtt, míg behivatnak egy pandur őrző, de vádolt megúván a várakozást, egyet gondolt, megfordult és az udvarban levő kutnak tart; beleugrik s az őt elfogni akaró pandur kezében csak ruhájának egy foszlányát hagyta. A kutból niár csak holttestét vették ki és így vallomási jegyzőkönyv helyett halotti jegyzőkönyvet kelle vele felvenni.

— Csodaborjú. Veszprémből írják: A múlt héten Puskás József vilányi lakosnak egy 3 éves üszője 2 fejű, 6 lábú, 2 farku borjut ellett, melyet beszállított a veszprémi szolgabíróshoz, honnan e csodaállat Becsk megyei állatorvos által a budapesti állatgyógyintézetbe küldetett, a csodaborjú már élet nélkül jött világra.

LOTTOHUZÁS.

Budapest április 20-án kihuzattak következő számok: 25 42 21 89 88.

Nyomatott Pollák Mornál Seps-Szentgyörgyön.

Érték- és váltó-árfolyam a bécsi es. kir. nyilvános tőzsdén április 24.

Magyar aranyjáradék	85.45
„ kincstári utalványok I. kibocsátás	119.—
„ „ II.	108.75
„ keleti vasut II. kibocs. államköt. v.	72.—
„ „ 1876. évi államköt. v.	04.50
„ vasuti kölcsön kötvény	97.25
„ földterhmentesítési kötvény	78.50
Temesvári „ „	77.25
Erdélyi „ „	70.45
Horvátszlavon „ „	—
Szólódézmaváltsági „ „	80.75
Osztárk egys.-államadósság papirban	61.15
„ „ ezüstben	04.80
„ aranyjáradék	72.30
1860. államsorsjegy	111.—
Osztárk nemzeti bank részvény	792.—
„ hitelintézeti „	210.50
Magyar hitelbank „	189.25
Ezüst „	106.85
Cs. kir. arany	5.97
Napoleon d'or	9.82
Német birodalmi márka	60.40
London	122.50

Felelős szerkesztő: Mált József.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

Aszalt szilvát

kisebb, nagyobb mennyiségben
Sepsi-Szentgyörgyön bevásárolnak
a lehető legjobb árban.

Értekezhetni ez iránt

a „NEMERE“
kiadóhivatalánál.

Üzlet-megnyitás.

A nagyérdemű közönséget, mely a lefinomabb ízlés szerint készült

BUTOROKAT

beszerezni ohajt, tisztelettel felhívom üzletemben teendő szives megrendelésekre.

Megrendelhetők nálam: mindenféle

asztalos-munkák

a legválogatottabb

műfaragászati ékítésekkel

diszítve; továbbá mindennemű

esztergályozott műdarabok

jutányos árban a legdivatosabb s legizlésteljesebb kiállítással.

Nagy gondot fogok fordítani a kiállítás csinosasága mellett a jutányos árakra. A t. közönség becses pártolásába ajánlja magát

2 —

Fejér Miklós,

butorkészítő Szemerján.

A

lőlt volt brassói kereskedő, jelenleg bolalai lakos egy 14 éves, irni, olvasni tudó, jó erkölcsű fiut ves kereskedésébe tanulónak.

Minden további értekezés levél által történhet.

Förder Sándor,

kereskedő

Bodolán (u. p. Prázdmar).

1 — 3

Haszonbéri hirdetmény.

Előpatakon az

„Oláh herceg“

és a

Schweizer házi

nagy vendéglőkben a restaurációk az idei fürdőidényre kiadók.

Értekezni lehet e részben

A. Ulitz,

bérlővel Brassóban.

3 — 3